

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația:
CLUJ.
Strada Iuliu Maniu Nr. 36

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ
Abonament: 150 Lei la an.

Redactor responsabil:
Dr. SEBASTIAN STANCA
Telefon 13-74

Iar concordatul

În sfârșit după multă așteptare și frământare prin gazete a ieșit și papa dela Roma cu mâta din sac și și-a precizat dorințele, cari acum în urmă au ajuns și la urechile obstei. Ziarul „Lupta” și după acesta și „Unirea” din Blaj publică proiectul de concordat ticluit de Scaunul dela Roma. Acest proiect cuprinde 27 puncte, cari vădesc mai limpede ca orice că presupunerile noastre, au fost adevărate, când am susținut că intenția papei nu poate fi alta decât să-și salveze prin concordat toate prerogativele și favorurile de cari a beneficiat biserica catolică sub Unguri. Căci ce cere papa:

Art. 2. Pentru gr.-catolicii metropolia la Blaj cu 7 episcopii: Oradea mare, Lugoj, Gherla, să se mute la Cluj, să se înființeze una în București sau Craiova, una la Baia mare sau Sighet, un vicariat în Cernăuți și unul pentru Armeni (probabil cu sediul în Gherla).

Pentru rom. catolici: Metropolie în București cu 5 episcopii: Transilvania (Alba-Iulia), Oradea mare, Timișoara, Sătmar cu Bucovina și Iasi cu Basarabia.

Art. 3. Comunicația episcopilor și a clerului și poporului catolic cu papa și viceversa va fi *absolut liberă*, (deci fără dreptul de control al statului).

Art. 4. Pe episcopi îi numeste papa, iar guvernul nostru trebuie să-i ia la cunoștință, iar dacă are excepțiuni de ordin politic față de persoana respectivă papa va lua aceasta în considerare.

Art. 5. Cei numiți vor face jurământ de credință regelui, în limba latină.

Art. 6. Episcopii vor avea deplină libertate în exercițiul funcțiilor ecleziastice și guvernarea propriilor lor diecese. Vor putea să exercite toate drepturile și prerogativele ministerului pastoral, conform disciplinei bisericei catolice și

vor fi liberi să dea poporului instrucții de orice caracter religios. (Iată o ușiță sireată. Noi știm din trecut câtă propagandă iredentistă s'a făcut sub firma aceasta de caracter religios“)

Art. 8. Mitropoliții, episcopii și ceilalți miniștrii sfințiți de biserica catolică se vor bucura de aceleași drepturi politice, privilegii, și onorari cari în România sunt atribuite celor ai religiei ortodoxe (Adică aceleași drepturi în Senat și alte asezăminte ale statului ca și arhieriei români).

Art. 9. Toate capitolele canonicilor existente astăzi se vor mențina în starea lor de azi. În eparhiile noi se vor face capitluri noi.

Art. 10. Numirea preoților o face exclusiv ordinariatul. Guvernul se poate amesteca numai în cazul când e vorba de numirea unui preot care nu este cetățean român. (Altă ușiță. Elementele străine își vor câștiga întâi cetățenia ca să poată fi numiți fără controlul statului. În privința aceasta are papa o dibăcie rutinată de veacuri). Episcopii vor fi liberi a înființa parohii noi și a fonda biserici filiale, unde vor (fără amestecul statului).

Art. 11. Proprietățile bisericilor vor fi scutite de impozit.

Art. 12. Bunurile imobile vor fi inalienabile.

Art. 13. Sumele incasate pentru bunurile expropriate vor intra în proprietatea bisericei catolice. Se va constitui un patrimoniu sfânt, administrat de congresul episcopilor, cu destinații precise.

Art. 14. Toate proprietățile, instituțiile și fundațiile pioase vor fi administrate de autoritățile diecezane, (fără controlul statului).

Art. 15. Fondul religios și instruct din averile expropriate se va vărsa în patrimoniul sfânt și se va întrebuința în acelaș scop pe care l'au avut până acum. (Adecă proselitism și iredentism).

Art. 17. Clerul catolic va beneficia de acelaș

tratament (aceiaș leafă) ca și clerul ortodox, plus venitele bunurilor imobile conservate prin legea agrară. (În consecință statul nu este în drept să le compute aceste venituri în salariu, după cum este proiectul cel nou de salarizare al Ministrului de culte).

Art. 18. Seminariile depind exclusiv de ordinariate. Studiul limbii „naționale” este obligatoriu. (Ce înțelege papa sub limbă națională nu se precizează).

Art. 19 Se va înființa în București un institut superior de teologie catolică.

Art. 20. Ordinele și congregațiunile religioase existente rămân în ființă și mai departe, vor putea însă deschide în viitor și alte case și mănăstiri pentru sporirea lor.

Art. 22. Biserica catolică are dreptul să înființeze școli primare, secundare, normale, pedagogice cari depind exclusiv de ordinariat. Instrucția poate fi controlată de Ministerul Instrucției.

Diplomile obținute din aceste școli vor fi recunoscute de stat.

Învățătorii și Profesorii vor fi salariați de stat, dar numirea lor o va face ordinariatul.

Art. 23. — Profesorii de religie din școlile statului vor fi salariați de stat. Disciplinarea lor însă cade în competența bisericeii.

Art. 24. Direcțiunea cultului catolic de orice rit va avea o singură secție în Ministerul Cultelor. (Vaticanul cere ca ministerul să-și modifice și legea de organizare internă).

Art. 27. Ratificarea concordatului se va face la Roma cât mai repede posibil.

Din acest proiect se vede limpede care este tendința Vaticanului. El dorește oarecum o situație excepțională continuând a se socoti ca un stat a parte și independent și înțelege să se bucure de drepturi și prerogative proprii ale statelor independente.

Cu alte cuvinte, Papa înțelege ca arhiepiscopii și episcopii catolici să fie un fel de ambasadori și trimiși speciali cari îl reprezintă pe dânsul și statul său.

Drepturile pe cari le pretinde ar urma să-i dea papei o situație de stat în stat.

Toată lumea a fost în clar de la început că papa va pretinde lucruri imposibile, pentru că nu se poate desbăra nici în situația schimbată de azi de atribuțiile unei dominațiuni iluzorii. Se înțelege de sine, că ministerul Cultelor n'a putut accepta acest proiect.

Ne bucurăm că acest Minister a și respins proiectul în forma cerută de papa. Și sperăm că convingându-se de pretențiunile ilegale ale papei nici nu va mai sta de vorbă cu Vaticanul, ci guvernul va regula și chestia aceasta în cadrul legii cultelor, în care se va da o soluție echitabilă și dreaptă tuturor cultelor din țară, fără de a se mai dimitte la pertractări cu papa, care nu vrea să aprecieze solucitudinea de curtuazie și prevenire ce i-a dovedit-o ministerul nostru, când a acceptat să stea de vorbă în chestia de concordat.

Conscrierea venitelor preoțești

Noua salarizare a personalului bisericesc se are a-l face din nou. Ordinele de conscrierea vere a-l face din nou. Ordinele de conscrierea venitelor preoțești din comune s'au dat deja. Conscrierea pe comune a venitelor trebuia să și fie terminată până la 1 August. Dar conscrierea aceasta în cele mai multe locuri nici nu s'a inițiat încă. Urmările acestei stări nu pot fi decât rele. Una din două: s'au nu primim salare, sau dacă le primim, salarile vor fi satorite în baza unor fasiuni ce se dau la repezeală, și deci vor fi defectuoase și nu vor ocroti din destul interesele materiale ale preoției.

Șirele mele au de scop a netezi asperitățile. De aceea cererea primă o adresez D-lui Ministru al Cultelor, rugându-l a nu refuza fasiunile ce se dau de preoție după expirarea termenului de 1 August. Cererea e justă și sper, că D-lui Ministru — precumpănind pedecile ce s'au ivit în calea executării ordinului ministerial — nu va pune în aplicare amenințarea cu detragerea salarelor nouă dela preoții ce nu au dat fasiuni la timp.

În al doilea rând vreau a orienta și preoții în unele puncte, ca să nu le scape din vedere, când cu darea fasiunilor, tocmai momentele cele mai însemnate, cari ar avea de urmare prescurtarea lor în salarele preoțești.

Din instrucția ministerială se vede că pe lângă conscrierea venitelor se admit și unele spese, cari se vor detrage din venituri, spre a da apoi baza de întregire a salarelor. Momentul acesta este foarte hotărâtor și nu-l pot din destul accentua, ca să nu fie scăpat din vedere.

Întâi venitele! Venitele din pământuri vor da

de lucru preoților dela șes, cari au primit din exproprierea pământuri. Muntenii peste această greutate vor trece ușor. Și unii și alții, încât dispun de venite din pământuri, vor procura la timp dovezile, ca înaintea comisiunii de conscriere să se poată prezenta bine pregătiți; O deosebită grijă merită fasonarea venitelor ce se primesc dela biserică și credincioși parte în natură și parte în bani. Asupra acestora preoții de cu vreme să-și facă tablourile prescrise, ca să le poată prezenta comisiunii, spre verificare și accludere la procesul verbal. Tablourile se compun după titlul venitelor și se ia de bază media celor 5 ani din urmă. Datele din tablou să fie reale. La trebuință se vor dovedi cu matriculele, decisele corporațiilor bisericești, cu uzul, cu însemnările anuale ale preoților, b. a. și cu martorii — dacă va fi necesară ascultarea acelor.

Spesele: Rubricile de spese sunt mai ușor de umplut, întrucât preotul are totdeauna la mână prescrierile de dări, cu cari sunt a se justifica dările.

Nu mai acele dări sunt a se detrage din venite, cari să plătesc în comună, pentru că dările pentru partea ce se primește dela stat a salariilor, se detrag anticipativ și nici nu se știe înainte suma lor, pentru că nici salariile cele nouă nu sunt fixate încă. Nu e ușor de a întregi însă rubrica „Contribuții la fondul de pensii“.

Pentru că nici un preot nu știe încă cât va plăti la fondul cel nou de pensii. Aci ar fi fost necesară o orientare. În lipsa acesteia, cred a nu greși, îndemnând preoții a înscrie în rubrica aceasta cele 10 la sută ce le plătesc după salariile de cari beneficiază de prezent.

La cheltueli este încă o rubrică, la părere neclară, dar care preoților din Munți le spune foarte mult. Înțeleg rubrica 8 cu titlul: „Cheltueli de transport“. Ce sunt aceste? Nu sunt alta, decât relutul de cal ce noi muntenii de atâta vreme îl pretindem ca adaus la salariile noastre preoțești. D-l Ministru admite astfel de relut, dar cu reserva că cheltuelile să le aprobe dânsul ulterior, și apoi cu condiție, ca cringurile și prediile (cătune) ce le are cutare parohie de Munte, să aibă o rază ce trece peste 5 kilometrii dela centru. În baza aceasta, părerea mea este, ca fiecare preot de munte, care are prehie imprăștită, cu cătune ce trec peste 5 km., să facă cerere către d-l Ministru al Cultelor, de a-i vota cheltuelile necesare. Cererea motivată și verificată și de comisia locală, să se accludă la acte,

ca Ministerul să se poată pronunța și asupra acesteia, deodată cu verificarea fasiunilor.

Alte rubrici se vor putea întregi mai fără multă bătae de cap. Se fac însă și aci atenți preoții a estrada date exacte atât în ce privește persoana lor, cât și a celuilalt personal bisericesc (cantori, crâsnici, capelani etc.) care încă se cuprinde în fasiuni. Și deosebit se fac atenți preoții să redea exact prestațiunile de până acum a enoriașilor pentru personalul bisericesc și instituțiile ce le susține biserică.

Ce privește parohiile vacante, pe cari instrucția ministerială nu le accentuiază în special, pentru acestea fasiunile se fac din partea administratorilor parohiali, socotind diferitele taceș, unde nu se știe precis, după modelul parohiilor de clasa a treia.

Cererile de relut de cal pentru aceste parohii le subscriu administratorii parohiali, dar cu valoarea numai pentru parohii titulari ce vor ocupa la timpul său posturile din parohiile vacante.

Protopop: VASILE GAN

Dela „Asociația Clerului“

Despărțământul Dej al „Asociației“ și-a ținut adunarea generală în zilele de 5 și 6 Maiu 1924. st. v. cu următorul program:

5 Maiu, la 9 ore a. m. Sf. Liturghie în sobor. A predicat p. Ioan Cotuțiu în legătură cu Evanghelia zilei. Predica bine pregătită a fost ascultată cu mult interes.

La orele 4 p. m. Vecernie și mărturisirea preoților. A vorbit prezidentul desp. p. Victor Cupșa despre taina mărturisirii.

La orele 8 seara. Conferință religioasă în sala festivă județeană. În cadrul unui program ales și bine executat de corul liceului „A. Mureșan“ de sub conducerea d-lui profesor I. Stanciu a vorbit parohul Ion Goron despre Isus Mântuitorul.

Publicul român din Dej a dovedit o totală lipsă de interese față de aceasta manifestație culturală a preoțimeii. Au fost prezenți profesorii liceului în frunte cu directorul, revizorul școlar, doi învățători, câțiva funcționari dela administrație și soțiile d-lor profesori. Incolo sala goală.

Cu toate acestea, ori poate chiar de aceea, conferința a avut un deplin succes moral. Văzându-se singuri, cei doi factori chemați să răs-

pândească lumină — profesorii și preoții — și-au dat seamă, că în lupta lor împotriva indiferențizmului sunt avizați unii la alții. Și s'au pus bazele unei strânse colaborări, care poate să aducă în viitor mult folos.

A doua zi, după Sf. Liturgie și cumințarea preoților s'au pertractat agendele oficiale ale despărțământului. Dintre hotărârile aduse anințim pe aceia, în sensul căreia fiecare preot e deobligat a conduce o condică, în care va nota zi de zi toate actele religioase săvârșite, toate evenimentele mai de seamă și schița tuturor cuvântărilor rostite. Rapoartele dela finea anului, compuse pe baza acestor condice vor putea fi o icoană fidelă a stării religioase din parohii.

Părintele A. Baba a rostit o foarte frumoasă conferință despre obiectul dat conferințelor preoțești de P. S. S. Episcopul: „Cum s'ar putea combate mai cu efect obiceiul urît a sudalmiei?”

E regretabil, că nu toți preoții înțeleg rostul educativ a acestor conferințe și nu au tăria sufletească să întrerupă preocupățile zilnice pentru a să prezenta la ele.

CORESPONDENT

Minunată înfrățire

Cetim în „Lumina Satelor“ din Sibiu următoarele:

I. P. S. S. mitropolitul Ardealului, Nicolae Bălan, a făcut o lungă vizită canonică în Valea-Geoagiului și din acest prilej a cercetat și Poiana, unde Românii erau despărțiți în două biserici: una de lemn, mică și slabă — cea unită — iar cealaltă de piatră, mare și frumoasă, — cea ortodoxă. Cu acest prilej s'a întâmplat în Poiana o minunată și înălțătoare ieșire sufletească. Întreg poporul unit din acel sat a venit în fața Mitropolitului Nicolae și oamenii au declarat că nesiliți de nime — ci numai de dorul și chemarea sufletului lor — se întorc la religia și biserica strămoșilor. „Noi totdeauna am fost de legea românească numai popa nost a fost unit“, ziceau cei întorși, întărind încă odată adevărul că încercarea papistașilor și străinilor de a ne rupe sufletul în două, a rămas pe nimica.

Poporul s'a dus apoi și coborînd clopotele din mica lor biserică, le-a pus la olaltă cu ale fraților în turnul cel mare al bisericii ortodoxe și a început să le tragă. O, ce cântec dulce și plăcut

a început atunci să răsună din turnul bisericii dela Poiana! Era cântecul cel sfânt al înfrățirii poporului de acolo. Odată cu aceasta, poporul întors a trimis următoarele mult grăitoare rânduri protopopului unit din Geoagiu:

„Oficiului protopopesc gr.-cat. în Geoagiu.

Vă înștiințăm că de azi înainte nu mai avem nimic unii cu alții. Ascultând de glasul conștiinței noastre, ne-am făcut fii ai bisericii ortodoxe întreg poporul și cu tot ce a avut biserica și parohia unită din Poiană. Aici deci nu mai aveți ce căuta, nici On. D-ta, nici mai mari D-tale, căci am predat I. P. S. Sale mitropolitului Nicolae tot ce avem, și ne-a sfințit clopotul și l-am așezat cu cinste în turnul bisericii noastre ortodoxe lângă celelalte clopote, ca laolaltă să vestească bucuria împreunării noastre cu frații noștri.

Fostii parohieni uniți, iar acum ortodoxi“.

Tot cu acest prilej s'a ridicat și poporul unit din comuna Cib și-a făcut înfrățirea religioasă cu frații lor ortodoxi. Credincioșii din Cib s'au prezentat în corpore înaintea I. P. Sfinției Sale mitropolitului Nicolae cu rugarea care începe așa:

„Subsemnații locuitori în Tei-Cib, ai căror părinți cu sila au fost trecuți la confesiunea unită, având noi deplină libertate, ne-am hotărît din bună aflarea noastră și în nădejdea mântuirii sufletelor noastre, să trecem la sfânta biserică ortodoxă română, mama neamului românesc“.

De 4 săptămâni răsună acum clopotele înfrățite ale poporului înfrățit din Poiana. Glasul lor cel dulce și plăcut e glasul și chemarea unui neam întreg. Prin glasul și graiul clopotelor dela Poiana, întreg neamul românesc chiamă la întoarcere în brațele mamei biserici ortodoxe, strămoșești, pe cei câțiva frați uniți din Ardeal pe cari străinii i-au rupt cu sila și minciuna în vremi de restriște. Glasul clopotelor din Poiana e duhul și ființa neamului nostru care ne strigă: „rupeti minciinoasele pecete și uneltiri cu cari papistașii v'au rupt și v'au despărțit în două biserici“. Glasul clopotelor dela Poiana e glasul psalmului ce se cântă în bisericile noastre: „iată acum ce e bun, sau ce e frumos; fără numai a fi frații împreună“. Glasul clopotelor din Poiana e glas vestitor de praznic mare și de bucurie mare. Se apropie vremea când întreg poporul unit se va ridica să prăznuim praznicul cel mare al înfrățirii noastre religioase.

Sfințirea bisericii din Ibănești Sat

P. Sf. Sa Domnul Episcop Nicolae, întorcându-se de la Borsec a sfințit în ziua de 3 August frumoasa biserică din Ibănești-Sat.

Această biserică a fost zidită în anul 1898 din contribuțiile credincioșilor din această comună sub păstoriarea înălțăpă a parohilor Ion Petra și Grigorie Nicoară, epitropi fiind Ion Cofariu și Vasile Oliga, dintre cari abia Ion Cofariu mai trăiește, și s'a putut bucura de actul măreț al sfințirii bisericii, ridicată prin străduința și oboseala acestor purtători a numelor celor trei ierarhi.

În 1916 când a intrat armata română, în urma luptelor ce s'au dat în această regiune a suferit și această biserică, dar a suferit mai mult în urma rapacității fostei stăpâniri maghiare, care i-a luat toate clopotele pe cari le avea.

În anul 1922, preotul local, cu concursul credincioșilor procură 6 clopote pentru această biserică, dintre cari unul s'a așezat în clopotnița de la Podul Runcului din Ibănești Pădure, iar cinci în turnul bisericii din Ibănești-Sat.

În anul 1923, Credincioșii din Ibănești Sat fac cele mai mari eforturi, își restaurează biserica, o pictează și încunjură cu un zid de peatră cu grilaj de fier.

Fiind toate lucrările de restaurare terminate P. Sf. Sa s'a folosit de prilejul trecerii sale prin această regiune, și a fixat ziua sfințirii acestei biserici pe ziua de 3 August a. c.

P. Sf. Sa a sosit la Reghin încă în ziua de 1 August, unde a fost primit de către administratorul protopopesic Ion Sălăgean și frunții bisericii ortodoxe din acest oras. În Reghin P. Sf. Sa a fost oaspele deputatului sinodal Ion Popescu.

În ziua de 2 August au sosit apoi preoțimea tractuală și corul episcopiei din Cluj sub conducerea d-lui Vasile Petrașcu împreună cu subsemnatul și au plecat pe frumoasa vale a Gurghiului, la Ibănești.

La gara din Ibănești P. Sf. Sa a fost întâmpinat de autoritățile administrative locale de întreg poporul din Ibănești în frunte cu un măreț banderiu de călăreți.

La podul Hodacului a eșit întru întâmpinarea P. Sfinției Sale poporul din Hodac, în frunte cu preotul Zaharie Lupu, care a bineventat pe P.

Sf. Sa în numele bisericii din Hodac. De aici cortegiul a intrat în Ibănești îndreptându-se către biserică unde aștepta preotul cu comitetul și epitropia parohială.

Preotul Vasile Oliga, emoționat salută pe ilustrul arhieru și arată bucuria nețărmurită a credincioșilor, cari până acuma nu și-au văzut pe arhieru lor. Răspunde P. Sf. Sa în cuvinte înțelepte de adevărat îndrumător a maselor credincioase și toată asistența intră în biserică unde se servește Sf. Vecernie.

În dimineața zilei de 3 August a sosit și P. Sf. Sa Domnul Episcop Nichita al Argesului, care ca protopop a condus multă vreme protopopiatul fruntaș al Reghinului, și sub a cărui conducere s'au început și lucrările de restaurare a bisericii din Ibănești. Cu P. Sf. Sa au sosit și autoritățile județene și judiciare din județul Mureș Turda.

Actul sfințirii s'a început la orele 9. P. Sf. Sa a fost asistat de preoțimea tractuală, de arhidiaconul Dr. Vasile Sava, asesor consistorial și diaconul Dumitru Antal. Răspunsurile le-a dat corul Episcopiei.

La sfințire au asistat câteva mii de oameni din comunele Hodac și Ibănești umplând biserica și întreaga piață din jurul bisericii.

După Liturghie P. Sf. Sa a rostit o monumentală cuvântare, scoțând în relief marile merite acelor cari au jertfit bani și osteneală pentru ridicarea și înfrumșetarea acestui locas dumnezeiesc, dându-i de pildă tuturor, celor ce se străduiesc în via Domnului. A dat apoi sfaturi practice poporului, îndemnându-l la o viață creștinească și frățească, la muncă și crutare, la o viață și activitate patriotică, la dragoste față de școală, la îmbrățișarea comerțului și a industriei.

Cuvintele P. Sf. Sale sunt sorbite cu lăcomie de asistență.

Remarcăm cu bucurie că la actul sfințirii a asistat și biserica gr.-catolică prin preoții locali, și considerăm această manifestare de frățietate de bun augur pentru armonizarea armonică a vieții creștinești și românești, din această regiune.

După Sf. Liturghie au urmat recepțiile la casa parohială.

În urmă s'a dat un banchet în onoarea P. Sf. L. L. în dumbrava frumoasă de la casele preotului local.

Șirul vorbirilor l'a deschis P. Sf. Sa Episcopul Nicolae, pentru Maiestatea Sa Regele, P. Sf. Sa Nichita, pentru poporul credincios și fruntașii acestei comune, protopopul local și Dr. Eugen Nicoară pentru P. Sf. Lor, s'a vorbit apoi pentru administrație și buna armonie dintre confesiuni. Șirul vorbirilor era nesfârșit după cum nețarmurită era însuflețirea care întrunea la această masă toate păturile aceleiași neam fără deosebire de grad, de vârstă, ori confesiune.

După masă P. Sf. Sa a vizitat biserica din Hodac, povățuind și aici poporul spre cele de folos lui și neamului.

În dimineața zilei de 4 August s'a sfințit piatra fundamentală a bisericii din Ibănești-Pădure în mijlocul însuflețirii întregului popor. Atât la sfințirea bisericii din Ibănești-Sat, cât și la punerea pietrii fundamentale din Ibănești-Pădure a asistat și deputatul circumscripției Simeon Mândrescu care a adus pentru biserica din Ibănești-pădure un dar de 4000 Lei.

Actul sfințirii bisericii din Ibănești a fost un prilej de adevărată manifestare creștinească și națională. Ea a dovedit pe deplin că versiunea despre o decădere religioasă și morală, despre o slăbire a sentimentelor naționale și patriotice a poporului muncitor și creator de stat este o pură invențiune, și a întărit în noi, cei-ce am avut fericitul prilej de a asista la acest act, că aici la adâncime în păturile largi ale poporului, unde nu se preocupesc situațiile unde nu se caută favoruri interese și glorie, se muncește intens și instinctiv pentru sporirea și întărirea asezămintelor noastre strămoșești. Sămânța zavistiei și a desbinării nu prinde aici.

Spiritul de desagregare creat de războiu a dispărut și a făcut loc liniștii depline atât de necesară unei munci rodnice.

Celor-ce vorbesc de acest popor acasă ori în străinătate, le-am recomanda să descindă odată în mijlocul lui, la o astfel de sărbătoare populară, căci ar avea un bun prilej de a vedea și a învăța cum se muncește din o superioară și nobilă ambiție: de a crea fără a beneficia.

Trimitem deci solia celor-ce se agită pentru soarta acestui popor, din gelozie sau interes, să fie liniștiți că soarta neamului românesc și a bisericii sale este așezată pe bune temelii, tocmai în sufletul poporului de săteni, măreț și muncitor.

Trebuie numai mâini experte și dibace și

din acest aluat se va putea forma tot de ce are nevoie mândra noastră patrie. Biserica este mare în stil gotic și pictată frumos.

Lăudăm asemenea și străduințele poporului nostru din Ibănești pădure care nu vrea să rămână mai prejos de frații lor din Ibănești-Sat și au pus deja temeliele unei frumoase biserici de piatră.

Comunele Ibănești și Hodac formând un complex, căci le desparte un singur pod, au împreună o populațiune curat românească, de circa 8000 de suflete. Am dori ca organele școlare ale statului să-și îndrepte atențiunea și asupra acestui punct însemnat românesc și să ridice o școală industrială în această comună, unde se află toate elementele necesare înființării unei atari scoale.

În special atragem atențiunea d-lui deputat Simeon Mândrescu asupra acestei împrejurări care are posibilitatea să informeze și determine factorii competenți la crearea acestei instituțiuni.

În drumul nostru spre Ibănești am mai constatat încă un fapt. Liceul românesc din Reghin, centrul acestui jur, înființat după întregirea neamului nu are nici astăzi un local corespunzător și tânjește într'un etaj care abia ar corespunde pentru instalarea unei simple cancelarii notariale.

Dacă statul nu are mijloacele necesare pentru a zidi aicea un liceu ar putea fi foarte mult ajutat de acest ținut românesc bogat și cu oameni conștii, dacă s'ar face propaganda cuvenită. Corul episcopiei a dat Duminecă seara un Concert bine reușit, sub conducerea d-lui Vasile Petrașcu, a luat parte lume multă, iar tineretul și-a petrecut până în zorile zilei.

Dr. VASILE SAVA

COMUNICĂRI

Nr. 4794. — *Provocăm din nou pe toți clericii eparhiei noastre să-și justifice sporul în studii pe anul trecut și să răspundă ordinului nostru Nr. 3942 comunicat fiecăruia precum și în „Renasterea” Nr. 26, până la 15 August a. c. st. n. În caz contrar își vor perde îndreptățirea la burse.*

ȘTIRI

Știre personală. P. S. S. episcopul nostru Nicolae s'a întors dela băile din Borsec la reședință Luni în 4 August deplin recreat.

* * *

† *Gheorghe Cristea*, proprietar în Toplița română, decorat cu „Coroana româniei” în gradul de cavaler, tatăl I. P. S. Sale metropolitului primat Dr. Miron Cristea, a reposat în Toplița la 1 August a. c. în vârstă de 92 ani, după o viață familiară de 64 ani rodnică în fapte creștinești și românești. Il deplânge soția, patru fii și fice, doi gineri, 20 nepoți și 12 strănepoți. În veci pomenirea lui.

* * *

† *Leo Buzdug*, paroh ortodox român în Borjoseni, după o boală grea și îndelungată a reposat Duminecă în 3 August 1924 în al 69-lea an al vieții și al 42-lea al preoției. Fie-i țărîna ușoară.

* * *

Profesori la seminariul nostru. În sesiunea plenară din 7 August a Consistoriului nostru au fost aleși profesori pentru seminariul nostru domnii: Dr. Orest Bucevski, Dr. Ion Pașca, Dr. Andrei Buzdug, Dr. Galaction Muntean, Dr. Gheorghe Stănescu, iar suplinitor la drep-tul canonic asesorul Dr. Vasile Sava.

* * *

Curs de contabilitate. La școala practică de contabilitate și educație cooperatistă din Ludușul de Mureș, județul Turda Arieș înscrierile se fac până la 10 Septembrie. Cursurile durează în total 11 luni, diploma se eliberează numai după un stagiu de 6 luni. Sunt primiți absolvenți ai școlii primare precum și tineri cu una sau două clase secundare.

* * *

Sălbătăcie. Din Rața în Sătmar ni-se scrie că unul dintre credincioșii noștri cu numele Feier Mihai, trecut dela gr.-cat cu familia întreagă și-a botezat în 4 Mai o copilă nou născută la preotul nostru ortodox. În 9 Iunie soția dănsului a plecat cu copila în brațe la obicinuita molitvă de șase săptămâni. În drum întâlnind pe preotul gr.-catholic Ion Andron, acesta a prinso de spate și cu forța a târât-o în locuința sa, unde i-a luat copila și a botezat-o din nou zicând femeii că „botezul săvârșit de preoții ortodocși nu este valid deoarece este păgân iar miruitul o mânji-

tură diavolească”. Părintele copilei indignat de această sălbătăcie iezuistică a făcut cuvenita arătare. Așteptăm să vedem ce măsuri va lua episcopia dela Gherla față de acest om într'o chestiune ca aceasta de o gravitate extraordinară din punctul de vedere al codului penal.

* * *

Jefuirea unei metropolii. O bandă compusă din 12 indivizi în uniforme ofițerești au pătruns în mitropolia lipovenească din Fântâna Albă (Bucovina) și a jefuit toate obiectele de valoare și suma de 225 mii lei.

Bandiții au sosit în timpul zilei spunând că sunt ofițeri excursioniști și rugând să li se permită vizitarea Mitropoliei. Starețul și Mitropolitul nebănuind ceace îi așteaptă, a făcut bandiților o primire frumoasă oferindu-le o masă bogată.

În timpul când stăteau cu toții la masă, bandiții au scos revolverele și au ordonat mesenilor, să ridice mâinile în sus.

Sub amenințarea morții, mitropolitul a predat bandiților suma de 225 mii de lei.

Bandiții au legat apoi pe toți călugării și pe mitropolit, i-au transportat într'o chilie, unde i-au încuiat.

Au procedat apoi la jefuirea tuturor obiectelor de preț, încărcându-le în care.

Bandiții au dispărut fără urme.

* * *

Un dar interesant. N. Rotschild marele bogătan evreu, a donat lui British Museum o colecție de 40.000 purici, aparținând celor 680 varietăți cunoscute, împreună cu 3500 preparațiuni microscopice.

* * *

Nevinovăția evreiască? În 4 Iulie c. a sosit în Cernăuți un grup de elevi excursioniști dela Sigheșoara. În drumul lor spre cras au fost atacați în plină stradă de un alt grup puternic de evrei. Trei din elevii atacați au fost răniți. Ei s'au refugiat în internatul școlii normale, unde erau găzduiți, dar au fost urmăriți și aici. Neputând pătrunde în curte, grupul de evrei a început să huiduiască și să bombardeze ferestile institutului cu pietre. Mai multe geamuri au fost sparte.

Cazul vorbește dela sine. Spulberă definitiv basmul nevinovăției Evreilor pentru deslănțuirea furiei antisemite. Căci este absurd de-a se presupune că atacul de mai sus să fi fost provocat de niște elevi excursioniști dintr'o regiune unde nu sunt aproape deloc evrei și prin urmare nici antisemitism militant.

„Clujul”

CĂRȚI

La consistoriul nostru sunt depozitate spre desfacere următoarele cărți:

1. Papism și ortodoxism în Ardeal de Dr. G. Ciuhaudu — — 12.— Lei
2. Români ortodocși și Români uniți de Dr. G. Ciuhaudu — 10.— Lei
3. Ortodoxia și creștinismul apusean de P. L. Nicodim — — — 8.— Lei
4. Schisma Românească sau Unirea cu Roma — — — — — 2.50 Lei
5. Analele Asociației „A. Șaguna“ II. și III. à 20 lei, pentru membri — — — — — 16.— Lei
6. Invățăminte cu icoane (12 cărți postale cu icoane din Sft. Scriptură) — — — — — 10.— Lei
7. Vicăta unei mame credincioase de Dr. I. Lupaș — — — 5.— Lei
8. Spice din istoria bisericii de Dr. I. Lupaș — — — — — 5.— Lei
9. O pagină din lupta noastră pentru existență de P. S. N. Ivan — — — — — 5.— Lei
10. „Problema educației sexelor“ 8.— Lei
11. „Femeia“ de Dr. C. Stanca — 20.— Lei
12. Regule de drept și de morală scoase din Sfânta Scriptură de M. Dupin trad. de M. W. Pacu — — — — — 35.— Lei

Nr. 4609.

2—2

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor vacante de profesori de religie la *liceul „Regina Maria“* și la *scoalele medii din Cluj* se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „*Renasterea*“.

Posturile fiind sistemizate retribuția profesorului este cea stabilită în normele de salarizare ale profesorilor dela școalele secundare ale statului.

Cererile instruite cu documentele necesare se vor înainta Consistoriului nostru în termenul indicat mai sus.

Cluj la 25 Iulie 1924.

Consistoriul Diecesan.

Prețime!

Nou Apărut!

Predici la morți

de I. Marga, protopop 5-10

1 expl. 35 Lei, plus porto.

Se află la Librăria ANCA, Cluj.

Fabrică de clopote

Frații D. și N. POPESCU

București, Str. Ion Măiorescu Nr. 9.

Fabrică cele mai bune clopote, din materialul cel mai solid, garanție pe 50 ani.

Transportă clopotele pe spesele proprii la destinație. Fabricantul însuși săvârșește montarea. Plata se face integral la predarea clopotelor. 10-10

Imprimare Oficiale

In atențiunea oficiilor protopopești și parohiale

Toate imprimatele pentru încheierea socotelilor bisericesti și școlare, blanchete pentru rapoarte oficiale, precum și orice fel de rechisite de birou se află depozitate și se pot comanda cu prețuri convenabile dela

LIBRARIA

„Cartea Românească“ S. A.

Sucursala CLUJ, Piața Unirii Nr. 7.

Expediția se face cu ramburs.